

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 314/2010-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. K. M., K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 98/2008 z 30. septembra 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. K. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. januára 2010 doručená sťažnosť JUDr. Ing. K. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1

Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Sžf 98/2008 z 30. septembra 2009 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“).

2. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti k skutkovému stavu uviedol: „Dňa 19. 2. 2007 podal sťažovateľ žiadosť o obnovu konania na Daňový úrad K. vzhľadom na to, že rozhodnutie Daňového úradu K. č.j. 709/320/28449/2006 zo dňa 7. 8. 2006 bolo vydané v rozpore so zákonom.

Daňový úrad K. výzvou č. 709/320/10637/07 zo dňa 20. 3. 2007 vyzval sťažovateľa na zaplatenie správneho poplatku vo veci žiadosti na obnovu konania.

Listom zo dňa 10. 4. 2007 sťažovateľ žiadal o zrušenie výzvy na zaplatenie správneho poplatku.

Daňový úrad K. listom sp. zn. 695/321/41289/2007/Šál zo dňa 15. 5. 2007 oznámil sťažovateľovi, že nie je dôvod na zrušenie výziev na zaplatenie správneho poplatku.

Dňa 24. 5. 2007 bolo sťažovateľovi doručené rozhodnutie Daňového úradu K. č. 695/321/41374/2007/Šál zo dňa 15. 5. 2007, ktorým Daňový úrad K. zastavil konanie vo veci žiadosti o obnovu konania rozhodnutia č. 709/320/28449/2006 zo dňa 7. 8. 2006 poplatníka Ing. Mgr. K. M.

Proti rozhodnutiu Daňového úradu K. č. 695/321/41374/2007/Šál zo dňa 15. 5. 2007 podal sťažovateľ na Krajský súd v K. žalobu na jeho preskúmanie a navrhol, aby súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanému na nové konanie.

Krajský súd v K. rozsudkom sp. zn. 6 S 73/2007-49 zo dňa 2. 10. 2008 žalobu zamietol a žalobcovi – sťažovateľovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 5 Sžf 98/2008 zo dňa 30. 9. 2009 potvrdil napadnutý rozsudok a žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.“

3. Podľa názoru sťažovateľa napadnutý rozsudok najvyššieho súdu, konanie, ktoré mu predchádzalo, ako aj konanie príslušných daňových úradov bolo v rozpore s ústavou garantovaným základným právom na súdnu ochranu. Porušenie označeného základného

práva odôvodňuje takto: „Sťažovateľ sa zákonom ustanoveným spôsobom domáhal obnovy konania skončeného právoplatným rozhodnutím Daňového úradu č. 709/320/28449/2006 zo dňa 7. 8. 2006. Svoj návrh odôvodnil spôsobom uvedenom v ustanovení § 51 Zákona č. 511/1992 v platnom znení. Ustanovenie § 52 citovaného zákona stanovuje postup správcu dane po podaní návrhu na obnovu konania. Z uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že o žiadosti na obnovu konania rozhoduje správca dane a to spôsobom, že túto obnovu môže povoliť alebo nariadiť, alebo rozhodnutím zamietnuť žiadosť o obnove konania.

Správca dane vyzval sťažovateľa na zaplatenie poplatku vo výške 5.000,- Sk odôvodňujúc to ustanovením Položky č. 1 bodu 2 sadzobníka správnych poplatkov.

Je nesporné z predložených listinných dôkazov, že sťažovateľ zaplatil spolu so žiadosťou na obnovu konania poplatok vo výške 500,- Sk. Z predložených listinných dôkazov je zrejmé, že správca dane o žiadosti sťažovateľa nerozhodoval spôsobom uvedenom v ustanovení § 52 Zákona č. 511/1992 Zb., ale odmietol o tejto žiadosti konať s tým, že konanie pre nezaplatenie správneho poplatku zastavil. ...

Predovšetkým sťažovateľ považuje za nesprávny taký postup správcu dane, keď za podanie žiadosti o obnovu konania požadoval od žalobcu správny poplatok a pre nezaplatenie správneho poplatku konanie zastavil. ...

Položka sadzobníka správnych poplatkov, na ktorý sa odvoláva správca dane, teda položka č. 1 sa vzťahuje na všeobecnú správu a v rámci všeobecnej správy na návrh na obnovu konania alebo podnet na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania na orgáne štátnej správy.

Z teórie verejnej správy však nesporne vyplýva, že správa daní nie je všeobecnou správou, ale špecializovanou časťou správy a to správou daní, pod ktorou sa rozumie evidencia a registrácia daňových subjektov a ich vyhľadávanie, overovanie podkladov potrebných na správne a úplné zistenie dane, daňové konanie, daňová kontrola, evidovanie daní, a preddavkov, vrátane vysporiadania daňových preplatiek a daňových nedoplatkov, daňové exekučné konanie a ďalšie činnosti správcu dane a iných orgánov, podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona.

Je teda nesporné, že žiadosť o obnovu konania podaná sťažovateľom podľa ustanovenia § 51 Zákona č. 511/1992 Zb. nie je predmetom poplatkov podľa Zákona

o správnych poplatkoch. Správca dane teda nielenže nemohol zastaviť konanie o žiadosti sťažovateľa o obnovu konania, ale nemohol ani vyzvať sťažovateľa na zaplatenie správneho poplatku, pretože takáto povinnosť sťažovateľovi zo žiadneho ustanovenia právneho predpisu nevyplýva. Sťažovateľovi správca dane nemohol ukladať povinnosti, ktoré mu nevyplývajú zo zákona.

Ďalším dôvodom, pre ktorý je rozhodnutie o zastavení konania správcu dane zásahom do práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je, že správca dane žiadal zaplatenie správneho poplatku vo výške nezodpovedajúcej zákonu. Táto námietka alebo jej relevantnosť je však podmienená vysporiadaním sa s otázkou, či sťažovateľ bol povinný platiť akýkoľvek správny poplatok podľa Zákona č. 145/1995 Z. z. Správca dane vyrubil sťažovateľovi poplatok podľa položky č. 1 písm. b/ Sadzobníka správnych poplatkov, dôvodiac, že sťažovateľ je podnikateľom – fyzickou osobou oprávnenou na podnikanie.“

4. Sťažovateľ v sťažnosti ďalej poukazuje na judikatúru všeobecných súdov a ústavného súdu, konkrétne na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6 SŽ 221/00 z 27. júna 2001, ako aj na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 49/03 z 10. januára 2005. Podľa názoru sťažovateľa „Z citovaných rozhodnutí nesporne vyplýva, že súdny exekútor – sťažovateľ nie je podnikateľom (fyzickou osobou oprávnenou na podnikanie) a preto zastavenie konania pre nezaplatenie správneho poplatku vo výške určenej podľa položky č. 1 písm. b/ Sadzobníka správnych poplatkov je nezákonným rozhodnutím správcu dane“.

5. Najvyšší súd sa s uvedenou argumentáciou sťažovateľa nestotožnil a napadnutým rozsudkom potvrdil v plnom rozsahu rozsudok Krajského súdu v K. č. k. 6 S 73/2007-49 z 2. októbra 2008, ktorým bola zamietnutá žaloba sťažovateľa o zrušenie rozhodnutia o zastavení konania pre nezaplatenie správneho poplatku. V odôvodnení svojho rozsudku v podstatnom uviedol: „... žalobca ako súdny exekútor nie je integrovaný do organizácie verejnej správy, je fyzickou osobou oprávnenou na podnikanie vo forme hospodárskej činnosti uskutočňovanej v rámci slobodného podnikania, preto spĺňa podmienky zaradenia ako podnikateľa, a preto bol povinný zaplatiť poplatok vo výške podľa položky 1 bodu 2 sadzobníka správnych poplatkov (prílohy k zák. č. 145/1995 Z. z.) (vo

výške určenej pre fyzickú osobu oprávnenej na podnikanie, pozn.). Správnosť tohto záveru vychádza z rozhodnutia ESD č. C-456/07 zo dňa 21.5.2008.

Rovnako odvolací súd sa stotožnil s názorom, že rozhodovanie o procesných inštitútoch v daňovom konaní daňovým orgánom je činnosť patriaca do všeobecnej správy, na ktorú sa preto vzťahuje zákon o správnych poplatkoch. Ak teda žalovaný postupoval podľa jeho ustanovení, konal správne. Správne potom posúdil skutočnosť, že žalobca na jeho výzvu poplatok nedoplatil, ako dôvod na zastavenie konania.“

6. Podľa názoru sťažovateľa „... záver súdu nemá oporu v žiadnom ustanovení právnych predpisov...“, a preto žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv podľa ústavy a dodatkového protokolu rozsudkom najvyššieho súdu s tým, aby napadnutý rozsudok najvyššieho súdu bol zrušený a vec bola vrátená na nové konanie a rozhodnutie. Sťažovateľ zároveň žiada priznanie náhrady trov konania.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

11. Podstatu predloženej sťažnosti tvorí tvrdenie sťažovateľa, že k porušeniu označených článkov ústavy a dodatkového protokolu došlo tým, že najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku nedostatočne vysporiadal s argumentáciou sťažovateľa, v ktorej poukázal na to, že postup príslušného daňového orgánu bol nesprávny, pretože žiadal správny poplatok za úkon, ktorý nepodlieha spoplatneniu a zároveň výška poplatku bola aj bez zreteľa na prvú námietku nesprávna.

12. Ústavný súd predovšetkým skúmal, či výrok a odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu spĺňajú ústavné limity dané základným právom na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd k tomu konštatuje, že pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (II. ÚS 1/95). Úlohou ústavného

súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

13. Z podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v podstate požaduje revíziu napadnutého rozsudku v merite veci, ktorým bola jeho žaloba zamietnutá. Podľa názoru ústavného súdu sťažnosťou napadnutý rozsudok najvyššieho súdu vo svojom odôvodnení jasne a zrozumiteľne podáva výklad a dôvodí svoje meritórne rozhodnutie, ktorým potvrdil rozsudok prvého stupňa ako vecne správny. V rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu. Pokiaľ ide o namietaný zásah do práv sťažovateľa, ústavný súd uzatvára, že rozsudok najvyššieho súdu je vnútorne logický, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, nie je arbitrárny a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď na otázku, prečo najvyšší súd rozhodol tak, ako rozhodol.

14. K sťažovateľom namietanej existencii obsahovo odlišnej judikatúry všeobecných súdov ústavný súd dopĺňa, že nie je úlohou ústavného súdu zjednocovať rozhodovaciu prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je vecou najvyššieho súdu (I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08). Nejednotné názory najvyššieho súdu, na ktoré poukazuje sťažovateľ, vychádzajú z rozličného skutkového stavu a možno ich považovať za legitímne a v súlade s označeným základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

15. Rovnaký záver konštatuje ústavný súd aj k námietke existencie odlišnej ústavnoprávnej judikatúry. Ustálenosť rozhodovacej činnosti nielen všeobecných súdov, ale aj ústavného súdu sa posudzuje vždy s prihliadnutím na rovnakú alebo analogickú

skutkovú situáciu. V predloženej právnej veci ide o odlišný skutkový základ než v prípade, ktorý označil sťažovateľ, a preto ním predložený nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 49/03 z 10. januára 2005 nebolo možné aplikovať. Ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že výklad najvyššieho súdu, ktorý sa priklonil k záverom uznesenia Súdneho dvora Európskych spoločenstiev sp. zn. C-456/07 z 21. mája 2008, je ústavne konformný a zodpovedá podstate a účelu použitej právnej normy.

16. Ústavný súd ďalej poznamenáva, že skutočnosť, že konajúce súdy neakceptovali argumentáciu sťažovateľa, nemá za následok porušenie jeho základných práv. Právo na súdnu ochranu neznamená procesný úspech sťažovateľa vo veci (podobne II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97).

17. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03 alebo IV. ÚS 136/05). O taký prípad išlo aj v prerokovávanej veci, preto ústavný súd považuje sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.

18. Keďže sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu len z dôvodu arbitrárnosti záverov napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ústavný súd prihliadajúc na už uvedené odôvodnenie odmietol sťažnosť aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

19. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

20. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, a to o návrhu na zrušenie rozsudku najvyššieho súdu a vrátení veci na nové konanie, ako aj o náhrade trov konania, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2010